

новните инструменти, придаващ на целия ѝ ансамбъл своето характерно звучене.

Освен *социална функция*, пътуването има и важна *икономическа функция*. За някои професии тя е очевидна: „панаирджията“ следва календара на празниците и на панаирите, търговеца на коне — тържищата на животни, селскостопанския работник — събирането на реколтата от плодове, гроздоберите, брането на маслини и т.н. Не бива да се забравя, че професионалната активност на номадските семейства е от съществена икономическа важност за местното население. В общия случай, когато условията го позволяват, независимостта остава основна характеристика в упражняването на различни професии. Това означава екстензивно проучване и миграции от едно място на друго, често пъти на доста големи разстояния в търсене на подходяща клиентела, както за занаятчията и амбулантния търговец, така и за „артиста“ и търговеца на едро. Циганите и Чергарите са много привързани към професионалната си независимост, понеже тя гарантира тяхната адаптивност към условията на много страни. Тя не е несъвместима с фиксираното място на живеене: някои Чергари познават най-различни форми на живеене, други са прекарвали целия си живот в една и съща къща, а децата им след сватбата си заживяват в каравана. Чергарят не е обвързан материално и може да се премества винаги, когато пожелае, когато това е целесъобразно или когато обстоятелствата го налагат. По принцип трябва да се прави разлика между обективната страна на пътуването — факта на пътуването — и неговата субективна страна — чергарското чувство. Уседналият дори и да пътува, остава уседнал, докато Циганите и Чергарите, дори и когато не пътуват, остават номади. Спрели, те си остават пъгници. Затова може би е по-правилно да се казва, че Циганите и Чергарите са *отседнали*, а не *уседнали*, понеже отсядането е *a priori* временен етап — ситуацията на хора, за които движението остава вътрешноприсъщо и жизнено необходимо се отчита по-добре от първото понятие. *Номадизмът е повече състояние на духа, отколкото фактическо състояние*. Неговото съществуване и неговата важност са в по-голяма степен от психологически порядък, отколкото от географски. Чергарят, загубил надежда и възможност за заминаване, губи и всякакво основание за живот.